

• Ümrə etmək üçün ehrama girmək istəyən kəsə ehrama girməzdən öncə təmizlənmək (dırnaqları tutmaq, qolalt və övrət nayihəsindəki tükləri, həmçinin bıqlarını qırmaq) bəyənən əməllərdən hesab olunur. Bunun ehrama girməyəmümkün qədər yaxın vaxtda edilməsi yaxşıdır.

• Həmçinin ehrama girmək üçün çimmək (qüsl almaq)də sünnədir. Kişilərin ehrama girməzdən öncə ətrlənməsi də bəyənən əməllərdəndir. Qadınların isə istər adi vaxtlarda, istərsə də ehtamda ikən naməhrəmlərin yanında onların hiss edəcəyi dərəcədə ətr vurmaları qadağandır.

• Kişilərə miqata çatb ehrama girəndək paltar geyinmək icazəlidir. Miqata çatb ehrama girdikdə isə kişilər artq ehtamda olmalıdırlar. Qadınların isə adət üzrə, şəriətə uyğun paltarda olmaları kifayətdir.

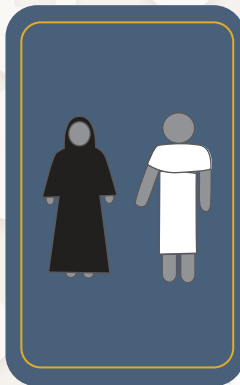
• Miqatdan keçdiyiniz zaman (adətən təyyarədəyken miqatn üzərində olduğunuz zaman bu barədə sizə xəbər verilir) bu sözlər deyilir:

[Ləbbəykə Allahummə umratən]

«Allahım, ümrə etmək üçün Sənin hüsurundayam»

• Ehrama girdikdən sonra ehtamdan çıxanadək qadağan olunanlar:

1. Kişilərə tkişli istənilən paltar geyinmək.
2. Kişilərin başlarına yapışan baş geyimləri ilə (papaq, əmmamə və s.) başlarını örtmələri icazəli deyil, lakin başlarında yük daşımaq və ya günəşdən qorunmaq üçün çətr tutmaları icazəlidir.
3. Dırnaqları tutmaq və ya bədənə istənilən yerindən tük götürmək (və ya qısaltmaq).
4. Ov etmək.
5. Nikah kəsmək.
6. Ehrama girdikdən sonra ətrlənmək.
7. Üz və əllərə yapışan şeylə onları örtmək.
8. Şəhvət oyadan hər bir şey istər öpmək, istər toxunmaq, istərsə də cinsi əlaqə icazəli deyil.



لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ عُمْرَةً

• Ehrama girdikdən sonra Məkkəyə yola düşülür. Məkkəyə çatanadək təlbiyə demək sünnədir. Təlbiyə bu şəkildə deyilir:

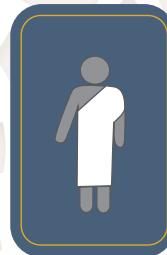
لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ تَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ
وَالنَّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ

[Ləbbəyk Allahummə ləbbəyk! Ləbbəykə lə şəriək ləkələb-
bəyk. İnnəl həmdə və n n mətə. Ləkə vəl mülk lə şəriək lək]

«Hüzurundayam, Allahım hüzurundayam! Hüzurundayam,
Sənin şərikin yoxdur, hüzurunday-am! Həmd Sənədir.
Nemət və mülk Sənə məxsusdur. Sənin şərikin yoxdur!»
(Muslim, 2/841)

• Kişilər bu təlbiyəni bacardıqları qədər yüksək səslə deməlidirlər. Qadınların isə özlərinin eşidəcəyi dərəcədə demələri kifayətdir. Təlbiyəni Məkkəyə çatanadək demək sünnədir.

• Kişilərin Kəbəyə çatdıqdan sonra təvafə başlamazdan öncə ehtamlarını sağ çiyinlərindən atb, sağ qollarının altına keçirmələri sünnədir. Bu, Kəbəyə çatdıqdan sonra təvafə başlamazdan öncə edilir. Bunu Kəbəyə çatmazdan öncə etmək isə sünnə deyil.



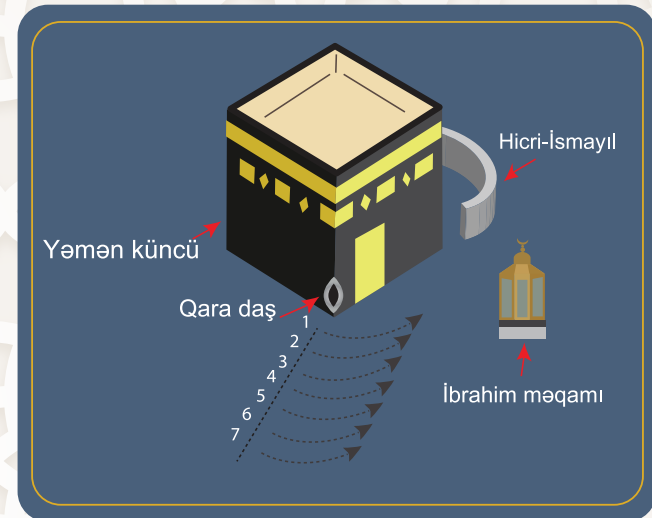
• Təvaf etməzdən öncə qara daşı öpmək imkanı olarsa, insanın onu öpməsi sünnədir. Öpməyi bacarmasa, sağ əli ilə ona toxunub sonra sağ əlini öpməsi də həmçinin sünnədir. Lakin qara daşa toxunub sonra ondan bərəkət ummaq, təberrük etmək qəti şəkildə icazəli deyil, şirk və qadağan olunmuş əməldir.

Daha sonra təvafə başlanılır. Təvaf edərkən Kəbəziyarətçinin solunda qalır. Bir təvaf - Kəbəni yeddi dəfə dövr etməkdir. Təvafə qara daşdan başlanılır

(qara daşın yerləşdiyi küncü müəyyən etmək üçün sağ tərəfdə divarda yaşıl işığı tapın, ora təvafın başladığı yerdür). Təvafə başladıqda insan sağ əlini qaldıraraq həm bədənini, həm də üzünü ona tərəf çevirərək belə deyir:

بِسْمِ اللَّهِ، اللَّهُ أَكْبَرُ

«Allahın adi ilə! Allah ən böyükdür»



• Təvaf əsnasında hər dəfə Qara daşa çatdıqda ziyarətçi yenə də üzünü və bədənini ona tərəf çevirərək əlini qaldırır, lakin artq yalnız "Allahu Əkbər" deyir.

• Sünnədə təvaf əsnasında ediləcək xüsusi dua varid olmayıb. İnsan özü, ailəsi, sevdikləri üçün və istədiyi digər duaları edə bilər. Lakin Yəmən küncü ilə Qara daş arasında bu duanı etmək Sünnədə varid olub:

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

[Rəbbənə ətnə fid dünyə həsənəh və fil əxirat həsənəh və qinə 'əzəəbən nəər]

«Ey Rəbbimiz! Bizə həm (bu) dünyada, həm də axirətdə gözəl nemətlər ver və bizi Od əzabından qoru!»
(əl-Bəqara, 201)

• İlk 3 təvaf (dövrəni) sürətlə yeriyərək etmək sünnədir.

- Sonuncu (yeddiinci) təvafdan sonra ziyarətçi daha təkbir gətirmir və birbaşa İbrahim məqamının arxasında iki rükət namaz qılmağa yollanır. İbrahim məqamına yaxınlaşarkən bu sözləri deyir:

وَاتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى

[Vatəxizu min məqami
İbrahimə musallə]

İbrahimin dayandığı yeri
namazgah edin!

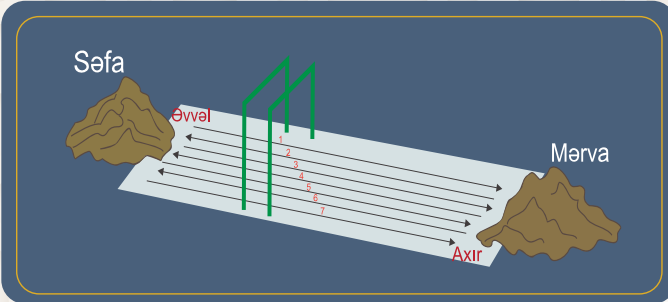


Namaz qılmazdan öncə çiyni bağlayıb sonra namaza başlanılır. Bu iki rükət çox uzun olmamalı, qısa olmalıdır. Namazın ilk rükətdə Fathə surəsindən sonra Kəfirun, ikinci rükətdə isə Fathə surəsindən sonra İxlas süresini oxumaq sünnədir.

* İmkan olarsa ziyarətçinin Zəm-zəm suyu içərək bir azını başına tökməsi də Sünnədə varid olmuş əməllərdəndir.

* Daha sonra əgər imkan varsa, qayıdaraq Qara daşa toxunmaq da sünnədir. Toxunmağa imkan olmazsa, başqa bir şey etməyə ehtiyac yoxdur.

• Bundan sonra səy edilən yerə getməli və 7 dəfə Səfa və Mərvə arasında səy etmək lazımdır. Səfaya yaxınlaşdıqda bu əyəni oxumaq sünnədir:



Səfadan Mərvaya – 1, Mərvadan Səfaya – 2, yenidən Səfadan Mərvaya – 3... bu şəkildə sayaraq 7 dəfə səy edilir. Səy Səfada başlanılıb, Mərvada tamamlanır.

إِنَّ الصَّغَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ
[İnnəs Səfə vəl Mərvatə min şə`əəirilləəh]

«Həqiqətən, Səfa və Mərvə Allahın
qoyduğu nişanələrdəndir...» (əl-Bəqara, 158)

- Səfaya çatdıqda bu sözləri demək sünnədir:

أَبْدَأُ بِمَا بَدَأَ اللَّهُ بِهِ

Başlayıram nə ilə ki, Allah başlayır.

- Sonra qibləyə tərəf yönəlib əlləri dua edərkən açılan kimi açaraq “Allahu Əkbər, Allahu Əkbər, Allahu Əkbər” deyərək aşağıda göstərilən dua oxunur:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ أَنْجَزَ وَعْدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَهَرَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ،

[Lə iləhə illəllahu vəhdəhu lə şərikeyə ləhu, ləhul-mulku və ləhul-həmdü və huvalə kullı şeyin qadır. Lə iləhəilləllahu vəhdəhu, əncəzə və'dəhu, və nəsarə əbdəhu və həzəməl-əhzəbə vəhdəhu]

«Allahdan başqa məbud yoxdur, O təkdir, Onun şəriki yoxdur. Mülk Onundur və həmd Onadır! O hər şeye Qadirdir. Allahdan başqa məbud yoxdur, O təkdir. Allah vədini yerinə yetrdi, quluna kömək etdi və (düşmənlərdən olan) dəstələri tək Özü məğlub etdi!» (Muslim, 2/888)

- Bu dua 3 dəfə təkrar edilir və hər birinin arasında Allaha dua edilir. Bu həm Səfada, həm də Mərvada bu cür edilir.

• Daha sonra Mərvaya doğru gedilir. Yaşıl işıqla seçilməş məsafəni (kişilərin) sürətlə qaçaraq səy etməsi sünnədir. Oranı keçdikdən sonra isə artq adi addım-larla yeriməyə davam edilir.

• Mərvaya çatdıqda isə Kəbəyə tərəf yönəlib əlləri qaldıraraq Səfada edilənlər edilir. Daha sonra ikinci səyə başlanılır və Səfaya tərəf gedilir. Yeddiinci səyi Mərvada bitdikdən sonra yuxarıda göstərilənlər bir daha edilir və bununla da səy tamamlanmış olur.

- Səy etdikdən sonra kişilər başlarını qırxır (saçın hər tərəfindən götürülməsi icazəli olsa da, tam keçəl qırılması daha əfzəldir), qadınlar isə saçlarının ucundan qısaldırlar.



ÜMRƏ ZİYARƏTİNİN TƏLİMİ

QURAN SÜNNƏDƏ VARİD OLAN

